Sosiaali- ja terveysministeriö

HE 108/2023 vp hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sotilasvammalain 6 ja 6 b §:n muuttamisesta

Emmi Äärynen
Hallitussihteeri
13.2.2024

Ehdotus vuokran korvaamisesta sotainvalideille

- Sotilasvammalain 6 §:n muuttaminen siten, että vuosien 1939-1945 sotien johdosta vahingoittuneelle tai sairastuneelle, laitoshoitoon oikeutetulle sotainvalidille korvattaisiin vuokran osuus asumispalveluissa Valtiokonttorin harkinnan perusteella
  - Taustalla sairas- ja veljeskotien väheneminen, joka on johtanut siihen, että yhä useammalla sotainvalidilla ei ole mahdollisuutta Valtiokonttorin laatuvaatimukset täyttävään laitoshoitoon omalla kotipaikkakunnallaan tai lähellä omaisiaan
  - Sotainvalidin vaihtoehtoina sairas- ja veljeskotien lopettaessa on:
    - vaihtaa oman hyvinvointialueen asumispalvelujen piiriin, josta sotilasvammalain nimenomaisen kirjauksen vuoksi sotainvalidi joutuu tällä hetkellä itse maksamaan vuokran osuuden; tai
    - muuttaa kauemmas toiseen sairas- ja veljeskotiin, jossa vielä on tarjolla Valtiokonttorin laatuvaatimukset täyttävää, sotainvalideille maksutonta sotilasvammalain mukaista laitoshoitoa

Ehdotus vuokran korvaamisesta sotainvalideille: tavoite

- Ehdotuksen tavoitteena on, että sotainvalidit saisivat asua viimeiset vuotensa maksuttomasti lähellä omaisiaan
- Sotilasvammalain tarkoituksen toteutuminen
  - sotainvalideille säädetty ilmainen kattava ja laadukas laitoshoito, jota olosuhteiden muutoksen takia vaikeammin saatavilla: ainut vaihtoehto voi olla kotipaikkakunnan asumispalvelu, josta vuokran joutuu nykysäännöksin maksamaan itse
- Muutos kohdennettaisiin sotainvalideille, jotka ovat sotilasvammalain mukaisen laitoshoidon iäkkäin ryhmä, joka kantanut vuosien 1939-1945 sodista raskaimman taakan ja sairastuneet tai vammautuneet sotien aikana
- Sotilasinvalidien korvaukset säilyisivät ennallaan: kotipalvelu, asumispalvelu, liikkumista tukevat palvelut, omaishoidon tuki ja sairaanhoitopalvelut

Ehdotus vuokran korvaamisesta sotainvalideille: vaikutukset

- Muutoksella ei olisi lainkaan kustannusvaikutusta asumispalvelujen piiriin uutena siirtyvien sotainvalidien osalta, koska heille on aiemmin maksettu kalliimpi laitoshoito
- Koska valtio ei nykyisin korvaa asumispalvelujen piirissä olevien sotainvalidien vuokrakustannuksia, aiheutuisi ehdotuksesta asumispalveluissa jo asuvien sotainvalidien osalta uusia kuluja
  - enimmillään noin 720 000 euron vuotuinen lisäkustannus
  - arvion mukaan nykyinen määräraha vuodelle 2024 sotilasvammalain mukaisten korvausten momentilla 33.50.52 kuitenkin riittää, eikä lisärahoitusta tarvita

Ehdotus kotona asumista tukevien palvelujen maksumenettelyn muutoksesta

- Sotilasvammalain 6 b §:n muuttamista siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavalle viranomaiselle kotona asumista tukevien palvelujen järjestämisestä vuosittain ennakkona maksettava korvaus suoritettaisiin yhdessä erässä tammikuun loppuun mennessä nykyisin maksettavien kuukausierien sijaan

Ehdotus kotona asumista tukevien palvelujen maksumenettelyn muutoksesta: tavoite ja vaikutukset

- Ehdotuksen tavoitteena on sotainvalidien ja rintamaveteraanien korvausmenettelyiden yhtenäistäminen
- Osaltaan tehostaisi hallintoa yhdentoista vuosittaisen maksuerän jäädessä pankki- ja käsittelykustannuksineen pois
- Mahdollistaisi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaaville viranomaisille pitkäjänteisemmän suunnittelun sotainvalidien kotona asumista tukevien palveluiden järjestämisessä
- Ehdotuksen edellyttämällä muutoksella Valtiokonttorin korvaustietojärjestelmään voidaan arvioida olevan joidenkin kymmenien tuhansien eurojen kertaluonteinen kustannusvaikutus

Esityksen valmistelu, lausuntokierros ja voimaantulo

- Esitys on valmistelu ministeriössä virkatyönä yhdessä Valtiokonttorin kanssa
- Lausuntokierroksella kaikki lausunnonantajat kannattivat esitystä, joitain pieniä teknisiä tarkennuksia tehtiin esitykseen lausuntokierroksen jälkeen
- Voimaantulo
  - vuokran korvaamista koskevan esityksen osalta mahdollisimman pian
  - kotona asumista tukevien palvelujen järjestämisestä suoritettavan ennakon maksumenettelyn muutoksen osalta vuoden 2025 alusta (korvaustietojärjestelmän edellyttämien muutosten vuoksi)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Kiitos!

Emmi Äärynen
Hallitussihteeri
13.2.2024